

הכנסת
מרכז המחקר והמידע

סימוכין : 01853617

כ"א חשוון, תשע"ז

22 נובמבר, 2016

שלום רב,

הנדון: נתונים סטטיסטיים אודות הצעות חוק וחקיקה במדינות שונות

מסמך זה מציג נתונים סטטיסטיים אודות הצעות החוק והחקיקה בישראל וב- 12 מדינות אירופה.¹ במדינות בהן הפרלמנט מורכב משני בתים מובאים הנתונים לגבי בית הנבחרים (הבית התחתון). לגבי כל מדינה מפורטת התקופה שלגביה נבדקו הנתונים, כאשר תקופת הנתונים שהתבקשה היא של הכהונה הפרלמנטרית האחרונה. בישראל מובאים נתונים מהכנסת ה-18 ומהכנסת ה-19.

יצוין כי במסמך לא נבדק הליך החקיקה במדינות הנסקרות וכיצד מתבצעת הספירה הסטטיסטית, יתכן והליך החקיקה ודרך הספירה משפיעים על הנתונים כפי שהוצגו (למשל השאלה מה נחשבת הצעה וכיצד סופרים אותה) ולכן יש להשתמש בנתונים תוך הצגת הסתייגות זו.² בנוסף, לא נעשתה בדיקה של תוכן החקיקה הפרטית לעומת תוכן החקיקה הממשלתית ויש להניח שגם בהיבט הזה יש זיקה לסיכוייה של הצעת חוק לעבור ולהפוך לחוק.³ לבסוף ישנן מדינות בהן הצעות חוק פרטיות הן יוזמה של חבר פרלמנט מהקואליציה, או של מספר חברי פרלמנט, או של סיעה, וכאלה יש להן יותר סיכוי להתקבל.⁴ באוסטריה לדוגמה, בה החקיקה הפרטית מהווה 20% מכלל החקיקה, הצעות חוק פרטיות שעוברות מוגשות לרוב בשיתוף פעולה ובתמיכת חברי פרלמנט ממפלגות הקואליציה; כמו כן הצעת חוק פרטית המוגשת על-ידי מספר מפלגות מהאופוזיציה ומהקואליציה תזכה לתמיכה רחבה יותר ולשיתוף פעולה גדול יותר.⁵

¹מסמך זה מבוסס על מידע מה-ECPRD (European Centre for Parliamentary Research and Documentation); המידע התקבל בתשובה על בקשת המידע מסי' 2700 מתאריך דצמבר 2014. נבחרו המדינות שלגביהן היה מידע מלא ומהימן.

²הנתונים הוצגו גם עם נתונים לשנת 2014-2015 של ה-[Vital Statistics on European Legislatures and Legislators](#), data for the year 2014-2015.

³[חקיקה פרטית](#), דנה בלאנדר וערן קליין בהנחיית פרופ' דוד נחמיאס, נובמבר 2022, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

⁴שם.

⁵קריסטוף קונרט, נציג הפרלמנט האוסטרי ל-ECPRD, דוא"ל, 11 בנובמבר 2016.

חוקים (כאחוזי מסה"כ החקיקה)				הצעות חוק				תקופת הנתונים	המדינה
אחר	פרטי	ממשלתי	סה"כ	אחר ⁶	פרטי ⁷	ממשלתי	סה"כ		
2	(43%)114	(56%)149	265	2	2921	178	3101	22/1/2013-31/3/2015	ישראל ⁸ כנסת 19
7	(47%)279	(52%)314	600	9	4614	362	4985	24/2/2009-5/2/2013	ישראל כנסת 18
44	(19%)120	(74%)478	642	50	395	496	941	-28/10/2008-28/10/2013	אוסטריה
	(17%)147	(83%)708	855		1866	718	2584	6/7/2010-28/4/2014	בלגיה
16	(15%)52	(80%)271	339	60	214	347	621	2010-2013	ציכיה
	(1%)10	(99%)1012	1022		549	1045	1594	21/3/2007-19/4/2010	פינלנד
	(17%)84	(83%)417	501		1913	477	⁹ 2390	2007-2012	צרפת
17	(16%)88	(78%)434	553	82	278	484	844	27/10/2009-22/10/2013	גרמניה
	(32%)269	(68%)570	839		902	597	1499	2010-2014	הונגריה
	(16%)16	(84%)87	103		2673	151	2824	15/3/2013-15/1/2015	איטליה
	(48%)226	(52%)248	474		¹⁰ 1069	279	1348	15/9/2012-14/9/2016	פורטוגל
	(2%)2	(98%)96	98		179	123	302	2008-2011	ספרד
	(40%)397	(60%)594	991		¹¹ 14063	595	14658	10/10/2010-28/9/2014	שבדיה
	(12%)22	(88%)158	180		517	173	690	11/5/2005-12/4/2010	בריטניה

⁶ בישראל הצעות חוק שוועדות יזמו ; באוסטריה הצעות חוק של ועדות, אזרחים ומועצה פדרלית ; בצ'כיה הצעות חוק של סנאט ומועצות אזוריות ; בגרמניה הצעות חוק שמקורן מהבונדסראט.

⁷ בחלק מהמדינות (איטליה, גרמניה, צ'כיה לדוגמה) הצעות חוק פרטיות הן הצעות חוק שהונחו על-ידי חבר פרלמנט יחיד, מספר חברי פרלמנט, סיעה או ועדה.

⁸ לילך יעיש, רכזת תחום נוסח החוק, הלשכה המשפטית של הכנסת, דוא"ל, 9 בנובמבר 2016.

⁹ כולל הצעות חוק מהסנאט הצרפתי.

¹⁰ הצעת חוק פרטית שמקורה מחבר פרלמנט או מסיעה.

¹¹ [Private Members' Motions](#) הצעות שיכול להגיש חבר פרלמנט אחד או מספר חברי פרלמנט לאחר שהוצעה הצעת חוק ממשלתית ובאותו נושא, או לאחר שיצאה הודעה לתקשורת מטעם הממשלה או שהוגש דוח מטעם הפרלמנט. אין הגבלה על מספר הצעות החוק הפרטיות שניתן להגיש.

בין השנים 2010-2014 שלטה בשבדיה ממשלת מיעוט. ניתן לראות כי בקדנציה הקודמת של הפרלמנט (2006-2010), בה שלטה ממשלת רוב, מספר הצעות החוק הפרטיות שהתקבלו היה נמוך יותר - אריק נורלנדר, שירותי מחקר, הפרלמנט שבדיה, דוא"ל, 16 בנובמבר 2016.

מן הטבלה עלות הנקודות הבאות :

- היקף הצעות החוק והיקף הצעות החוק הפרטיות גבוה מאוד בשבדיה, ישראל ואיטליה ונמוך בספרד, צ'כיה ובריטניה.
- ברוב המדינות מרבית החקיקה הינה חקיקה ממשלתית : בפינלנד וספרד כמעט באופן מוחלט.
- בחלק מהמדינות חקיקה שמקורה מהצעה פרטית תדירה : ישראל, שבדיה, הונגריה ופורטוגל.
- בפורטוגל היקף החקיקה שמקורה בהצעות חוק פרטיות היא המשמעותית ביותר מכל המדינות ומהווה 48% מסך החקיקה.
- בישראל אחוז הצעות החוק הפרטיות שהתקבלו מתוך כלל הצעות החוק הפרטיות שהונחו היוו בכנסת ה-18 6% ובכנסת ה-19 4%.

בברכה,

שרה צובנר

אישור : ד"ר שירלי אברמי, מנהלת מרכז המחקר והמידע